

Raportti Aikidoliiton kyselystä dan-graduointiuudistuksesta

Kristiina Manderbacka ja Jyri Sillanpää

12.05.2021

Johdanto

Suomen Aikidoliiton (SAiL) tekninen valiokunta käynnisti vuonna 2019 työn, jonka tavoitteena oli dan-graduointivaatimusten uudistaminen. Dan-graduointivaatimusten uudistamisen tarkoituksena on ollut muodostaa yhtenäinen ja kasvava oppimispolku 1.danista 4. daniin. Tämä on tehty määrittämällä eri dan-asteille toisistaan selvästi eroavat oppimistavoitteet, tekniikkasisältö on uudistuksessa tarkoitus pitää käytännössä ennallaan. Vaatimukseen sisältyviin asetekniikkavaihtoehtoihin ei uudistuksessa ole puututtu lainkaan. Lisäksi aikaisempiin dan-graduointivaatimukseen verrattuna graduointeihin vaadittavia määräaikoja on lyhennetty Hombu Dojon mallin mukaisiksi.

Dan-graduointiuudistusesitys on hyväksytty SAiL:n hallituksessa 11. joulukuuta 2020 ([esitys uusiksi dan-vaatimuksiksi 2021](#)). Ennen kuin uudistetut dan-graduointivaatimukset otetaan käyttöön, tekninen valiokunta pyysi seurojen kaikilta 1. kyu- ja dan-arvon omaavilta henkilöiltä palautetta uudistuksen sisällöstä. Liitto järjesti kyselyn lisäksi kaikille avoimen kuulemistilaisuuden etäkokouksena 20.4.2021. Tämän jälkeen dan-graduointiuudistus käydään vielä läpi teknisessä valiokunnassa ottaen huomioon saatu palaute ja muokataan tarpeen mukaan, viedään hallitukselle lopullisesti hyväksyttäväksi ja otetaan käyttöön nykyisten vaatimusten rinnalla 6 kuukauden ajaksi. Siirtymäajan jälkeen siirrytään käyttämään uudistettuja dan-graduointivaatimuksia.

Vastaajat

Kyselyyn vastasi yhteensä 71 aikidokaa. Taulukossa 1 esitetään vastaajien jakautuminen vyöarvon ja heidän roolinsa mukaan jaoteltuna. Vastaajista yli viidenneksellä oli seurassa useampi rooli. Pääosa vastaajista oli aktiivisia valmentajia joko päävalmentajan tai muun valmennusroolin kautta (83%). Koska osalla vastaajista oli useampia rooleja seuroissaan, ei vastauksia voida tarkastella vastaajan roolin mukaan. Vyöarvon mukaan vastaajista melkein puolet oli 2.-3. dan –tasoisia harjoittelijoita, joilla on siis yhtäältä kokemusta dan-graduoinneista että graduointeja vielä edessä.

Taulukko 1. Vastaajien jakautuminen seuraroolin ja vyöarvon mukaan

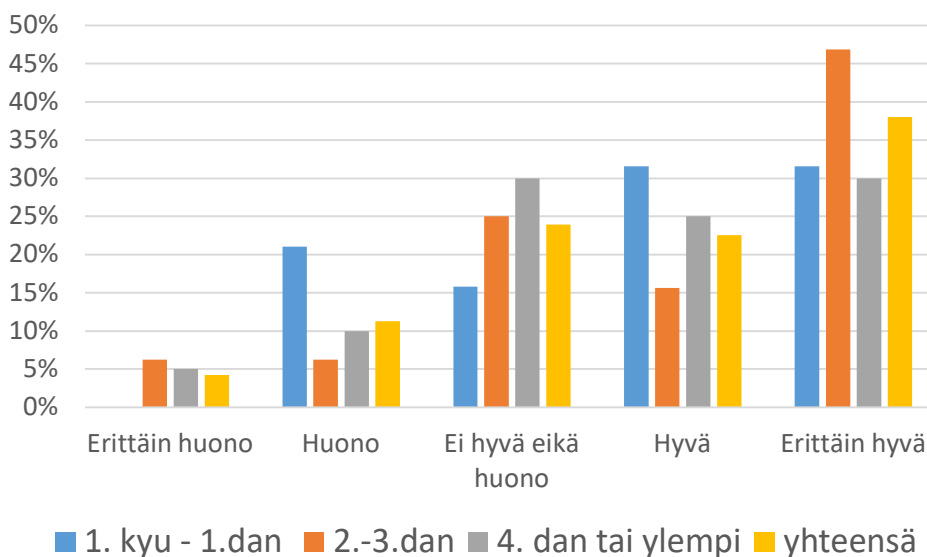
Vastaajan rooli seurassa		%
	Päävalmentaja	32
	Muu vastuullinen ja säännöllinen valmennusrooli aikuisten treeneissä	51
	Dan-graduointiin valmistautuva harjoittelija	27
	Muu	17
	Yhteensä	127*
Vastaajan vyöarvo		
	1. kyu-1. dan	27
	2.-3. dan	45
	4+ dan	28
	Yhteensä	100

*Vastaajalla voi seurassa olla useita rooleja, eikä mitään niistä pyydetty nimeämään ensisijaiseksi rooliksi, joten prosentit eivät summaudu sataan.

Uudistuksesta etäkokouksena järjestettyyn kuulemistilaisuuteen tiistaina 20.4 osallistui yhteensä 30 henkilöä.

Arviot vyökoeuudistuksesta

Kuviossa 1 esitetään vastaajien uudistusehdotukselle antama yleisarvosana asteikolla erittäin huono – erittäin hyvä. Pääosa vastaajista piti uudistusehdotusta joko hyvänä tai erittäin hyvänä. Arviot hajautuivat eri vaihtoehdoille eniten 1. kyu – 1. dan vyöarvon omaavien vastaajien keskuudessa. Heistä runsas viidennes piti esitystä huonona. Myönteisimmin uudistukseen suhtautuivat 2.-3. danin omaavat vastaajat.

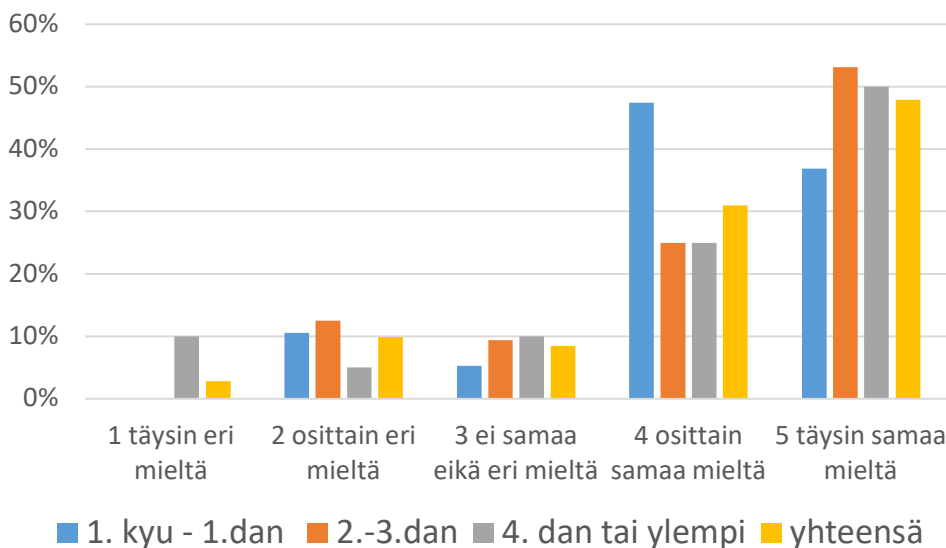

Kuvio 1. Vastaajien yleisarvio uudistuksesta vyöarvon mukaan

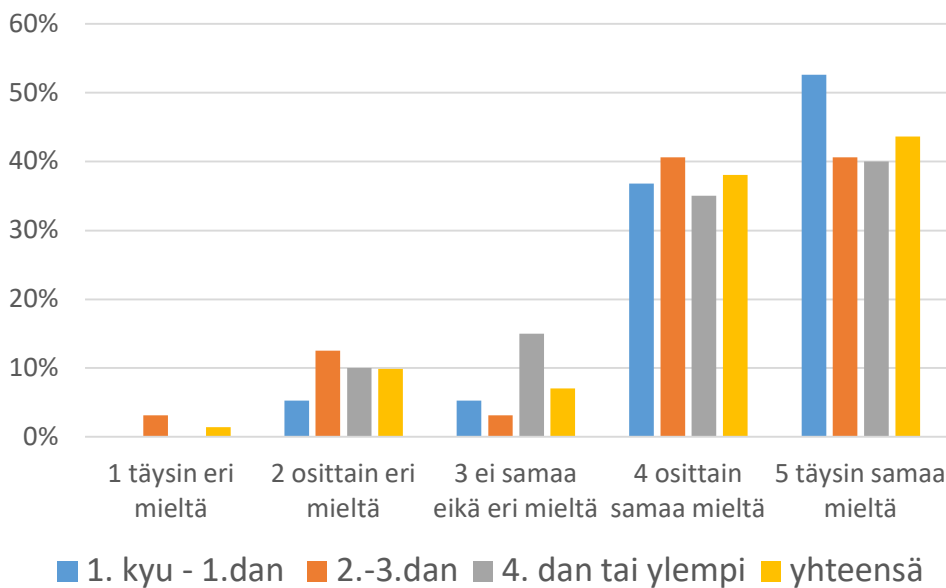
Yleisarvosanaa pyydettiin vielä tarvittaessa perustelemaan avovastauksissa. Oppimistavoitteiden ja oppimispolun määrittely saivat avovastauksissa kiitosta. Monet vastaajista kokivat niiden olevan selkeitä ja ohjaavan harjoittelijoita keskittymään oikeisiin asioihin (vyökokeeseen) harjoitellessaan. Osa vastaajista kyllä pohti tuleeko tulkinnoissa olemaan ongelmia ja koki niiden vaativan vielä hiomista tavoitteiden kirkastamiseksi. Toisaalta kyu-graduointeihin sisältymättömien tekniikoiden ottaminen mukaan dan-asteisiin ("kaikki aseettomat tekniikat eri hyökkäysmuodoista") koettiin epämääräiseksi ja monitulkintaiseksi ja näitä pitäisi joidenkin vastaajien mukaan selkeyttää ja esimerkiksi sisällyttää lisäharjoitteissa mainittuja tekniikoita (ja hyökkäysmuotoja) dan-arvojen vaatimuksiin hallitusti. Tulkinnanvaraisuus haastaa ohjaajia ja harjoittelijoita, kun ei tiedetä mikä on

kyu-arvojen vaatimuksista puuttuvien tekniikoiden (lisäharjoitteet) painoarvo ja nähtiin riskinä olevan ”mielettömien” tekniikoiden vaatimiseen graduointitilanteessa (esim. ushirowaza shomenuchi ikkyo). Vaikka oppimispolkua pidettiin kohtuullisen selkeänä, olisi hyvä vielä selkeyttää monia yksityiskohtia, kuten sitä, mitä tarkoitetaan perustekniikalla ja mitä soveltavalla tekniikalla ja mikä on niiden suhde jiyuwazaan ja avata, mitä tekniikoita halutaan nähdä erityisesti vähemmän harjoitelluista muodoista kuten hanmi handachiwazasta tai mitä hyökkäysmuotoja kyu-asteista puuttuvista tekniikoista ollaan ottamassa mukaan itse graduointitilaisuuksiin. Avovastauksissa myös keskusteltiin uken roolista graduoinnissa ja sitä miten arvioidaan hallintaa (onko kyse yhteisesti sovitusta koreografiasta, vai hallitseeko tori tilannetta). Joissakin kommentteissa hämmästeltiin sitä, että 1. danissa ei vielä ilmeisesti odoteta torin varsinaisesti hallitsevan tilannetta. Olisi myös tarpeen selvittää, arvioivatko tuomarit taninzudorissa estetiikkaa (virtaavan ja vaivattoman näköistä tekemistä) vai toiminnan tuloksellisuutta (kykyä säilyttää oma liikkumisvapaus ja mielekäs sijoittuminen) vai kenties asennetta ja mielenhallintaa (kykyä jatkaa toimintaa ja nousta tilanteen tasalle). Asetekniikoiden osalta vaatimukseen tarvittaisiin maininta, että niihin ei olla ehdottamassa muutoksia.

Myös kuulemistilaisuudessa tekniikkavaatimukset herättivät keskustelua. Yhtäältä ehdotettiin, että seuroilla voisi olla jonkinlaisen perustekniikkalistan lisäksi toisistaan poikkeavia lisävaatimuksia, joita tekninen valiokunta seuraisi, toisaalta nähtiin, että vyökokeet voisivat olla jonkinlainen kokoava Aikikain aikidon perusasioiden arvio, johon seuroissa sitten liittyisi omia lisäteknikoita ja tapoja tehdä tekniikat.

Kuvio 2. Arvio hyökkäysmuotojen ja tekniikoiden riittävydestä uudistusesityksessä

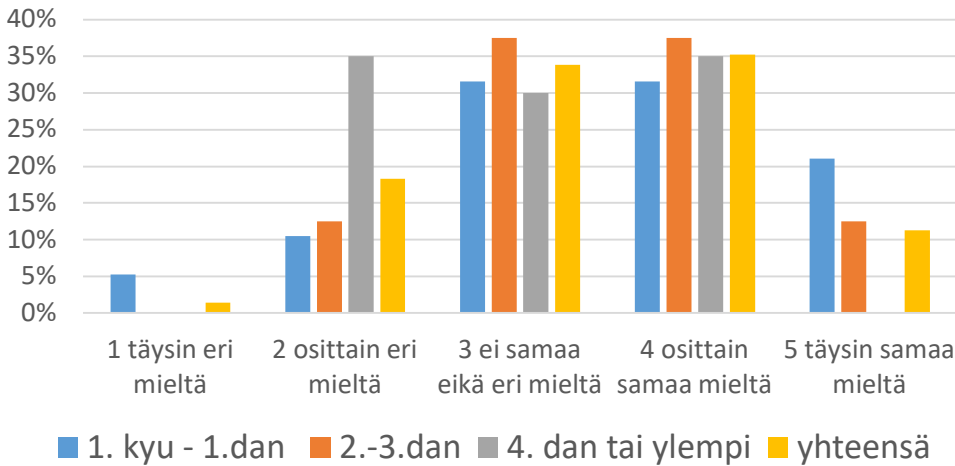

Kuvio 3. Arvio oppimistavoitteiden selkeydestä ja ymmärrettävyydestä

Kuviossa 2 esitetään vastaajien antama yleisarvio tekniikoiden ja hyökkäysmuotojen riittävydestä. Kaavio on sikäli tulkinnanvarainen, että kuten avovastauksista ilmenee, tekniikkalistan määrittelyssä on vielä tulkinnanvaraisuutta. Yleisarviot ovat kuitenkin kaikissa ryhmissä pääosin positiivisia.

Oppimispolku oli joidenkin vastaajien mielestä selkeä 1.-3. dan, mutta 3. ja 4. danin eroa olisi vielä tarpeen tarkentaa. Kuulemistilaisuudessa myös 1. ja 2. danin eroa pidettiin joissakin kommentteissa epäselvänä. Kokelaan suosittelijan vastuun esiin ottamista osa vastaajista piti erinomaisena lisäyksenä, joka muistuttaa, että rooli ei ole vain rituaalinen, vaan edellyttää aktiivista panostusta suositeltavan harjoittelun ja tekniseen kehityksen seuraamiseen ja ohjaamiseen. Erityisesti ylemmän dan-arvon omaavista harjoittelijoista osa kritisoi sitä, että tekniikoiden tekemisen keskeisistä periaatteista vain keskilinja oli nostettu erikseen esiin, eikä painotettu esimerkiksi zanshinia, taisabakia, haran tai selän käyttöä. Vaatimuksilta toivottiin myös toisaalta suurempaa yksityiskohtaisuutta ja toisaalta laaja-alaisuutta. Yksityiskohtaisuus auttaisi vastaajien mielestä paitsi ohjaamaan graduointiin valmistautumista myös perustelemaan hyväksymiset ja hylkäykset paremmin ja parantaisi kokelaiden ja tuomareiden oikeusturvaa epäselvissä tapauksissa. Myös sitä, että vaatimuksissa edellytetään sitoutumista Aikidoliiton eettisiin arvoihin ja sääntöihin kritisoitiin yhdessä vastauksessa. Kommentteissa muistutettiin vielä paitsi harjoittelijoiden taustoihin ja fyysisiin ominaisuuksiin, myös opettajalinjoihin liittyvistä eroavaisuuksista suorituksissa ja peräänkuulutettiin näiden huomioon ottamista arvioitaessa suoritusta. Myös kuulemistilaisuudessa tuli esiin sama kysymys: yhtäältä miten kokelas pystyy esittämään oppimiaan taitoja kokeen keston ollessa kohtuullisen lyhyt ja toisaalta se, että kokelaat ovat eri ikäisiä ja erilaisen terveydentilan/fyysisen kunnon omaavia ja nämä seikat on tarpeen ottaa huomioon kokeessa. Olennaisena asiana vyökokeessa myös kuulemistilaisuuden osanottajat pitivät sitä, että kokeessa kysyttävät asiat ovat

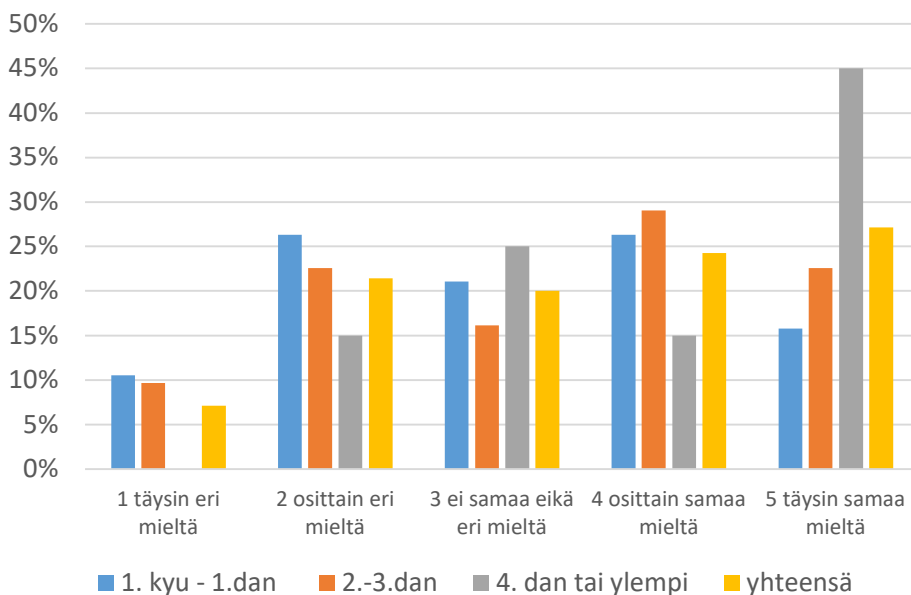
jotenkin ennustettavissa ja että siten tilaisuus koetaan turvallisena, vaikka samanaikaisesti nähtiin, että kyky reagoida yllättäviin tilanteisiin on yksi dan-kokeissa opittavista asioista.

Kuvio 4. Arvio siitä, parantaako uudistus aikidon periaatteiden ja sisällön ymmärtämistä

Periaatteiden ja sisällön ymmärtämisen osalta arviot olivat vaihtelevia. Vain runsas 10% vastaajista arvioi uudistuksen pystyvän lisäävän ymmärrystä, kriittisimmin tämän tavoitteen toteutumiseen suhtautuivat korkeimman vyöarvon omaavat vastaajat.

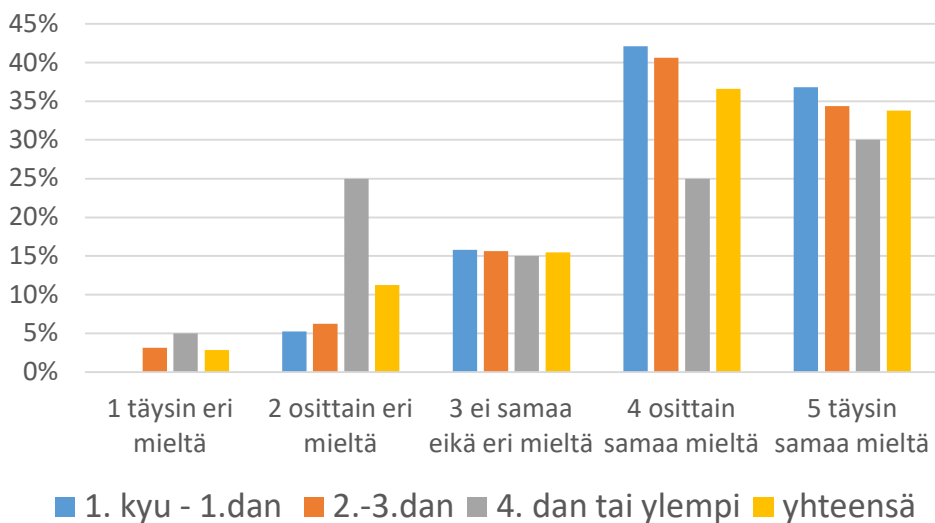
Aikarajojen osalta mielipiteet jakoutuivat selkeästi (Kuvio 5). Kriittisimmin tähänkin kysymykseen vastasivat 4+ danin omaavat vastaajat. Heistä melkein puolet katsoi uusien aikarajojen ilman muuta heikentävän teknistä osaamista. Tarkasteltaessa avovastauksista saatavaa kuvaa aikarajojen lyhentämisen koettiin yhtäältä tarjoavan aktiivisimmille, taitavimmille ja motivoituneimmille harjoittelijoille mahdollisuuden saada tunnustusta työstään nopeammin ja vievän Suomen aikidoa lähemmäs kansainvälistä käytäntöä. Kuulemistilaisuudessa ehdotettiin myös, että vaatimuksissa korostettaisiin sitä, että minimiajat ovat todellakin minimiaikoja, jotka edellyttävät erittäin säännöllistä, tavoitteellista ja intensiivistä harjoittelua.

Kuvio 5. Arvio siitä, heikentääkö aikarajojen lyhentäminen teknistä osaamista

Toisaalta iso osa vastaajista piti aikarajojen lyhentämistä huonona, jopa ”katastrofaalisena” ja koki, että oman aikidon kehittymiselle, periaatteiden ja sisällön ymmärtämiselle ja osaamisen kasvulle ei jää riittävästi aikaa ehdotetuilla aikarajoilla, ja että taso todennäköisesti alenee selvästi kun aikarajoja lyhennetään. Tasoa pidettiin myös tällä hetkellä kirjavana, eikä aikarajojen lyhentämiselle useissa vastauksissa nähty perusteita. Kuulemistilaisuudessa tuotiin myös esille, että yksi aikarajojen lyhentämistä puoltava asia on valmentajien ammattitaidon kehittyminen Suomessa.

Harjoitusmäärien lisäksi olisi joidenkin vastaajien mielestä tarpeen (seuroissa) kiinnittää huomiota harjoittelun laatuun ja tahtiin sekä opetuksen tasoon. Suhtautuminen siihen, pitääkö aikarajojen olla linjassa Hombu Dojon aikarajojen kanssa oli vaihtelevaa, mutta yli kaksi kolmannesta vastaajista oli osittain tai täysin samaa mieltä siitä, että vaatimusten olisi hyvä olla linjassa Hombu Dojon kanssa (kuvio 6). Samaan aikaan vapaateksteissä muistutettiin harjoitusolosuhteiden, kuten opetuksen tason, harjoitusten intensiteetin ja harjoitusmahdollisuuksien eroista Hombu Dojon ja suomalaisten seurojen välillä.

Kuvio 6. Arvio siitä, pitääkö vyökoevaatimusten olla linjassa Hombu Dojon vaatimusten kanssa

Avoimissa vastauksissa otettiin myös esille, että ongelmana eivät välttämättä ole niinkään aikarajat vaan se, että vaikka vaatimukset olisivat selkeitä (esim. etäisyyden hallinta ja ajoitus), niistä ei systemaattisesti pidetä kiinni vyökokeissa. Samanaikaisesti kuitenkin ymmärrettiin, että kokelaiden harjoittelutyöliien ja heidän saamansa opetuksen tason vaihtelu vaikeuttaa arviointia. Yksi vastaaja ehdottikin, että jos rajoja alennetaan, voisi alentamisen tehdä asteittain, ja aloittaa vaikka 25% vähentämisellä puolittamisen sijaan. Siten päätöksen vaikutusta suoritustasoon olisi mahdollista arvioida ennen kuin tehdään nykyehdotuksen kaltaista isoa ja mahdollisesti todella vaikeasti peruutettavaa muutosta. 1. danin suorittamisen alaikäraja joutuu jossain vastajien mielestä turhan alhaisena, heistä 16 vuotta voisi olla parempi, mutta suurin osa (97%) vastaajista piti 15 v ikäraja onnistuneena. Graduointeja toivottiin järjestettävän myös leiritoiminnan yhteydessä, että niiden yhteys koko jäsenkuntaan ei katkeaisi, kun ja jos graduointeja järjestetään pääosin suljetuilla tasoleireillä.

Vaatimukset on myös tarpeen kääntää toiselle kotimaiselle kielelle, kun ne saadaan viimeistelyä, että ne ovat kaikkien harjoittelijoiden saatavilla äidinkielellä.

Uudistuksen tuottama koulutustarve

Tasoleiritoimintaa pidettiin avovastauksissa hyvänä ja kyseltiin jatkuuko toiminta edelleen uusien vaatimusten myötä. Vaikka monet vastaajat olivat sitä mieltä että koulutus hoituu seuroissa, osa kohdisti uusia odotuksia erityisesti tekniselle valiokunnalle sekä tasoleirien sisällön kehittämisen (huomion kiinnittäminen enenevästi oppimistavoitteiden purkamiseen ja eri osa-alueiden kehittämiseen tarvittavien harjoitteiden esittelyyn), ohjaajien valmennustaitojen kehittämiseen tähtäävien leirien, että oppimateriaalien tuottamisen muodossa. Näin seuraohjaajat ja harjoittelijat saivat uusia työkaluja ansiokkaampien koesuoritusten ohjaamiseen ja suorittamiseen. Koulutusta voisi antaa ajatuksella "miten harjoitella aikidon eri osa-alueita", sitä kautta voitaisiin luoda myös

yhtenäistä struktuuria eri seurojen välille yksittäisten teknisten näkemysten asemesta. Tasoleirien maantieteellistä jakautumista ja niiden kohdentamista eri vyöarvotasoille olisi myös tarpeen kehittää. Kuulemistilaisuudessa pohdittiin myös suosittelijan roolia ja sitä tarvittaisiinko heillekin lisäkoulutusta sekä sitä, pitäisikö suosittelijoita olla kaksi niin että toinen olisi teknisestä valiokunnasta ja arvioisi kokelaan tasoa tasoleireillä.

Liite 1. Kyselyn sisältö

1. Vyöarvoni Aikikai aikidossa *

- 2. kyu tai alempi
- 1. kyu - 1.dan
- 2.-3.dan
- 4. dan tai ylempi

2. Roolini seurassa *

- Päävalmentaja
- Muu vastuullinen ja säännöllinen valmennusrooli aikuisten treeneissä
- Dan-graduointiin valmistautuva harjoittelija
- Muu

voit valita useampia vaihtoehtoja

3. Mitä mieltä olet seuraavista dan-vyökoeuudistusta koskevista väittämistä *

	1 täysin eri mieltä	2 osittain eri mieltä	3 ei samaa eikä eri mieltä	4 osittain samaa mieltä	5 täysin samaa mieltä
Hyökkäysmuotojen ja teknikoinen määrittely on riittävä	☐	☐	☐	☐	☐
Oppimistavoitteet ovat selkeät ja ymmärrettävät	☐	☐	☐	☐	☐
On tärkeää, että vyökoevaatimukset ovat linjassa Hombu Dojon vaatimusten kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Uudistus parantaa aikidon periaatteiden ja sisällön osaamista	☐	☐	☐	☐	☐
Esitys aikarajoista vyöarvosta toiseen siirtymisessä heikentää teknistä osaamista	☐	☐	☐	☐	☐
On tärkeää, että liiton jäsenseurojen harjoittelijat pääsevät vaikuttamaan vyökoevaatimusten sisältöön	☐	☐	☐	☐	☐
Onko ehdotettu ikäraja sopiva	☐	☐	☐	☐	☐

4. Yleisarvosana vyökoeuudistusesityksestä *

- Erittäin huono
- Huono
- Ei hyvä eikä huono
- Hyvä
- Erittäin hyvä

Perustelee tarvittaessa (maksimipituus 250 sanaa)

5. Onko muita asioita, joita esitettyssä uudistuksessa tulisi mielestäsi vielä huomioida tai muuttaa?

(maksimipituus 250 sanaa)

6. Jos uudistus toteutetaan, millaista koulutusta seurassasi mielestäsi tarvitaan liiton taholta? Ja kenen toimesta? *

(maksimipituus 250 sanaa)

7. Vapaa sana

(maksimipituus 250 sanaa)